

УДК 352:323.2 (477)

Топчий О.О., студент гр. 281-22-1**Науковий керівник: Тимошенко Л.В., к.е.н., доцент кафедри прикладної економіки, підприємництва та публічного управління***(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)***РОЛЬ ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА БІЗНЕСУ У ЗДІЙСНЕННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ**

Представницький орган місцевого самоврядування – це виборний орган (рада), який складається з депутатів і відповідно до закону наділяється правом представляти інтереси територіальної громади і приймати від її імені рішення [1]. В Україні представницькими органами місцевого самоврядування є обласні, районні, а також сільські, селищні, міські ради. Вони разом із суб'єктами господарювання виконують певні функції у здійсненні екологічної політики в територіальних громадах.

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», обласні та районні ради мають повноваження щодо затвердження програм розвитку відповідних територій [1]. Отже, вони можуть затверджувати програми екологічного розвитку, захисту природного навколишнього середовища, атмосферного повітря, водних, земельних ресурсів тощо. Ці програми представлені, здебільшого, у вигляді довгострокових стратегій або середньострокових програм, які є досить ґрунтовними і з різних сторін описують теперішній екологічний стан регіону (району), а також ключові проблеми, що потребують нагального розв'язання в межах термінів, визначених у цих документах. Проте, безпосередньо обласні та районні ради не займаються розробкою екологічних програм. Відповідно до Закону України «Про місцеві державні адміністрації», розробку та реалізацію програм охорони довкілля здійснюють місцеві державні адміністрації, а потім звітують про виконання відповідних програм [2]. Тобто, обласні та районні ради затверджують програми екологічної безпеки, за необхідності, вносять зміни, а також заслуховують звіти про їх виконання, що здійснювали обласні та районні державні адміністрації відповідно.

Обласні та районні ради затверджують плани вирішення окремих нагальних екологічних питань. Наприклад, 28 липня 2023 року Дніпропетровська обласна рада затвердила Регіональний план управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року [3]. Також ці органи влади можуть вносити пропозиції до відповідних державних органів про оголошення природних та інших об'єктів, що мають екологічну, історичну, культурну або наукову цінність, пам'ятками історії або культури, які охороняються законом [1].

Відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України», обласні ради є уповноваженими органами державного управління в галузі організації, охорони та використання природно-заповідного фонду. Тобто, для забезпечення державного управління територіями та об'єктами природно-заповідного фонду, обласні ради можуть утворювати у своєму складі спеціальні адміністрації для формування і реалізації державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища [4]. Обласні та районні ради здійснюють також інші повноваження у сфері забезпечення екологічної безпеки громад та захисту природного навколишнього середовища: надання дозволу на спеціальне використання природних ресурсів відповідно районного, обласного значення, встановлення правил користування

водозабірними спорудами, затвердження переліку видів тварин, що не занесені до Червоної книги України, але є рідкісними, прийняття рішень з питань боротьби зі стихійними лихами, епідеміями, епізоотіями, прийняття рішень про віднесення лісів до категорії захисності, прийняття рішень щодо організації територій і об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні, управління об'єктами комунальної власності, що забезпечують екологічну безпеку тощо [1].

Крім органів місцевого самоврядування, бізнес та інші суб'єкти господарювання можуть активно підтримувати екологічну політику в територіальних громадах, впроваджуючи сталі та екологічні ініціативи у своїй діяльності. Один з ефективних підходів – оптимізація ресурсів, насамперед, енергетичних, які підприємницькі структури використовують у виробничих та офісних процесах. Це включає впровадження енергоефективного обладнання, використання екологічно чистих матеріалів, розробку систем переробки відходів. Також, багато компаній впроваджують принципи циркулярної економіки, що дозволяє зменшити кількість відходів.

Крім того, в територіальних громадах бізнес-структури можуть брати участь у суспільно значущих екологічних проєктах. Наприклад, в організації екофестивалів, створенні паркових або зелених зон, а також підтримці програм очищення водойм або інших природних об'єктів. Такі ініціативи не тільки сприяють покращенню екологічної ситуації, а й посилюють репутацію компанії як соціально відповідального партнера, що має позитивний вплив на суспільство та середовище, в якому бізнес-структура працює.

Отже, обласні та районні ради відіграють ключову роль у реалізації екологічної політики в територіальних громадах. Вони забезпечують адаптацію загальнодержавних екологічних програм до місцевих умов, здійснюють контроль за дотриманням природоохоронних норм, підтримують проєкти, спрямовані на покращення екологічної ситуації, та сприяють підвищенню екологічної свідомості населення. Завдяки близькості до місцевих проблем, обласні та районні ради можуть швидко реагувати на екологічні виклики, що сприяє більш ефективному управлінню природними ресурсами та захисту навколишнього середовища на місцях. У цьому контексті роль бізнесу є також надзвичайно важливою, адже компанії можуть інвестувати у локальні екопроєкти, допомагати у впровадженні інноваційних природоохоронних технологій та підтримувати екологічну інфраструктуру. Співпраця органів місцевого самоврядування і бізнесу створює синергію, завдяки якій досягається більш ефективне вирішення екологічних завдань, а також формування екологічно відповідального суспільства.

Список використаних джерел:

1. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 28.10.2024).
2. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 року № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (дата звернення 28.10.2024).
3. Про затвердження Регіонального плану управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року : рішення Дніпропетровської обласної ради від 28 липня 2023 року № 311-17/VIII. URL: <http://surl.li/ulhrq> (дата звернення: 28.10.2024).
4. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16 червня 1992 року № 2456-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text> (дата звернення: 28.10.2024).